

SEINÄJOEN AMMATTIKORKEAKOULU
SEINÄJOKI UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Tämä on alkuperäisen artikkelin rinnakkaistallenne (kustantajan versio).

Viite:

Varamäki, E. (31.5.2023). Oppilaitoksiin tarvitaan jatkajakouluja.
Maaseudun tulevaisuus, 11.

Oppilaitoksiin tarvitaan jatkajakouluja

Väestön ja yrittäjien ikääntyminen on koko Euroopassa ja Suomessa ollut jo pitkään yksi keskeisimpiä haasteita. Se on haaste myös olemassa olevan yritystoiminnan jatkumiselle, sillä jatkajista ja ostajista on pulaa kaikkialla Suomessa.

Erityisen haastavaa on löytää jatkajia ja ostajia maaseutumaisessa ympäristössä.

Yrityksille tarvitaan jatkajia ja jatkuvuutta tarvitaan monella eri tavalla. Usein jää vähemmälle huomiolle se, että myös perheyrittäjiin tarvittaisiin jatkajia omista perheenjäsenistä, oli kyse sitten maa- ja metsätalaisyrittäjistä tai muista yrityksistä.

Myös perheyrittäjät kaipaavat herättelytoimenpiteitä. Suomalaisia perheyrittäjiä vaivaa liian usein puhumattomuuden kulttuuri, jossa ei tarpeeksi keskustella lasten ja vanhempien omista toiveista

vaan oletetaan asioiden ratkeavan itsestään.

Pahimmillaan tämä johtaa vuosikymmenten katkeruuteen.

Suomessa on aiemmin kehitetty koulutusta yritystoimintaa jatkaville lähinnä hanke-rahoituksella, mutta yleensä hankerahoituksen päättyessä kokeilu on päättynyt. Myös Seinäjoen ammattikorkeakoulu sai mahdollisuuden EAKR-rahoituksella kehittää jatkajakoulun konseptin, mutta alun alkaenkin tämä kehitettiin korkeakoulumme pysyvään käyttöön.

Vastaavia jatkajakouluja tarvittaisiin jokaiseen korkeakouluun ja ammatilliseen oppilaitokseen Suomessa.

Seinäjoen ammattikorkeakoulu on tehnyt pk-yrityksiin omistajanvaihdoksiin liittyvää tutkimusta vuodesta 1999 lähtien. Yksi tärkeä elementti tutkimustiedon hyödyntämi-

nessä on, että sitä käytetään koulutuksen ja valmennuksen perustana.

Seinäjoen ammattikorkeakoulun jatkajakoulu perustuu tutkittuun tietoon.

Jatkajakoulu on tarkoitettu oppilaitoksessa opiskeleville perheyrittäjien lapsille ja erityisesti sellaisille, joilla on kiinnostusta jonain päivänä jatkaa oman perheen yritystä.

Seinäjoen ammattikorkeakoulussa jatkajakoulu on tarkoitettu kaikkien alojen opiskelijoille, ja opiskelija voi osallistua jatkajakouluun vaikka koko opintojensa ajan.

Vaikka monesti ajatellaan, että esimerkiksi maa- ja metsätilat ovat niin erilaisia ja kaipaavat täysin oman valmennusohjelmansa, tosiasiassa maa- ja metsätaloihin ja muihin perheyrittäjiin pätevät aivan samat lainalaisuudet. Johtajuuden ja osaamisen

Sukupolvenvaihdokset ovat yrityksissä aina haastavia.

siirron elementit ovat samantyyppisiä maatilalla tai metallialan yrityksessä, samoin henkisen luopumisen vaikeus ja muu perhedynamiikka.

Jatkajakoulu on erityisesti kasvu- ja vertaistukiprosessi perheyrittäjien lapsille.

Seinäjoen ammattikorkeakoulun jatkajakoulu koostuu kuukausittaisista tapaamisista, joissa on kussakin oma teemansa.

Teemoina ovat muun muassa perheyrittäjien erityispiirteet, omistamisen merkitys, keskustelukulttuuri ja sen paranta-

minen perheyrittäjässä tai omistuksen siirron vaihtoehdot. Lisäksi teemoina voivat olla johtajuuden ja osaamisen siirron varmistaminen, luopujille mielekkään tekemisen varmistaminen sukupolvenvaihdoksen jälkeen, asiantuntijoiden hyödyntäminen sekä maatilojen ja metsätaloiden erityispiirteet sukupolvenvaihdoksessa.

Tapaamisissa voidaan käydä myös läpi sitä, miten tulla yritystoiminnassa toimeen sisarusten kanssa. Tapaamisissa on mukana ammattikorkeakoulun omien asiantuntijoiden lisäksi myös ulkopuolisia asiantuntijoita ja Seinäjoen ammattikorkeakoulun omia alumneja, jotka ovat jo tehneet tai ovat suunnittelemassa sukupolvenvaihdosta omissa perheyrittäjissään.

Tavoitteena on asiantuntija-alustusten lisäksi käydä avointa keskustelua.

Jatkajakoulun tavoitteena on, että sen käyneet opiskelijat osaavat entistä ammattimaisemmin valmistautua tulevaan sukupolvenvaihdokseen ja suunnitella sitä hyvissä ajoin yhdessä vanhempiensa ja sisarustensa kanssa. Tavoitteena on myös, että heistä tulisi mahdollisimman päteviä perheyrittäjien omistajia ja johtajia. Lisäksi tavoitteena on tehdä perheyrittäjien keskustelukulttuurista avoimempaa.

Tärkeä osa jatkajakoulua on myös se, että opiskelijat saavat vertaistukea omista opiskelukavereistaan, jotka ovat samanlaisessa tilanteessa omissa perheyrittäjissään.

Jatkajakoulu tarjoaa nuorille myös mahdollisuuden puntaroida omaa halua jatkaa perheen yritystä.

Elina Varamäki

KT, dosentti, vararehtori
Seinäjoen ammattikorkeakoulu